

Tilsi Põhikooli lastevanemate ja hoolekogu arvamus ning ettepanekud seoses Põlva valla koolireformiga

Liis Lutsar, Triinu Laan
Vallavalitsuse infokoosolekul Tilsis
15.01.2024.

Sissejuhatus

Tilsi Põhikoolis on kokku 75 õpilast, kes jagunevad kooliastmeti järgmiselt:

1. kooliaste – 20 õpilast, so 27%;
2. kooliaste – 22 õpilast, so 29%;
3. kooliaste – 33 õpilast, so 44%.

Tilsi Põhikooli hoolekogu viis läbi kirjaliku küsitluse kooli lastevanemate ja lasteaia vanemate seas. Vastas 64% kooli lastevanematest (so 48 lapse vanemad). Lasteaia vanematest vastas 64,5% (so 20 lapse vanemad).

Küsitluse sisu ja küsimused kooli lapsevanematele

Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni poolt 28.12.2023 antud valikud Põlva valla haridusvõrgu ümberkorraldamisel alates 01.09.2024:

1. Kaks 6-klassilist tegevuskohta – Tilsis ja Ahjas – vald saab riigilt 6-klassiliste koolide eest toetust (valla kokkuhoid 480 625 eurot).
2. Üks üldhariduskool vallas – 5 tegevuskohta 7 aadressil, ühine juhtimine, igal aastal ei pruugi kõigis tegevuskohtades kõiki 3. astme klasse avada (valla kokkuhoid 225 500 eurot).
3. Liitklassid – kõik koolid jätkavad endiselt, kuid Tilsis ja Ahjas on 1.-6. klassis liitklassid, 7.-9. ei ole, koolid ühise juhtimise all (valla kokkuhoid 208 470 eurot).

- Kas pooldaksite Tilsi Põhikooli 6-klassilisena jätkamist alates 1. septembrist 2024?

Ei poolda 6-klassiliseks minekut	Pooldan 6-klassiliseks minekut	Ei tea, ükskõik, ei vasta
45	1	2

- Kuhu kooli läheks sel juhul Teie laps, kes õpib praegu 6.-8. klassis? Jätke täitmata, kui teil ei ole lapsi nendes klassides. 6.-8. klassis õpilasi kokku 23, arvestatud on kõiki pakutud variante.

Ei tea	Põlva	Parksepa	Võru	Muu väikekool
5	9	6	2	3

- Kui teie peres on praegu 1.-5. klassis õppivaid lapsi – kas kooli 6-klassilisena jätkamine muudaks teie koolivalikut nende suhtes? Kui jah, siis millist kooli tõenäoliselt eelistaksite? Arvestatud on kõiki pakutud variante.

Ei tea	Tilsi	Põlva	Parksepa	Võru	Muu väikekool
8	4	7	11	3	7

- Kas kooli 6-klassilisena jätkamine mõjutaks Teie pere tulevikuotsuseid laiemalt? Kuidas? Arvestatud on kõiki pakutud variante.

Ei, ei tea	Jah, mõjutab	Ei paneks järgmisi lapsi Tilsa kooli	Kolin Põlva vallast ära	Transpordiprobleemid	Töökoha muutus
11	30	4	7	9	2

- Kas kooli 6-klassilisena jätkamine mõjutaks teie arvates piirkonda laiemalt (elanikkonna heaolu, töökohad, õpilaste kaugemale kooli käimine jne)? Kui jah, siis palume tuua näiteid! Arvestatud on kõiki pakutud variante.

Ei tea	Mõju- tab	Töökohad, ettevõtted, majandus- lik toimetulek	Kolimine; uusi peresid ei koli juurde	Kogu- konna- elu hääbu- mine	Põhikool jääb lõpetamata; nii laste kui vanemate vaimsed ja sotsiaalsed probleemid või stress	Ka ülejäänud kooliastmete sulgemine
2	41	26	19	14	19	3

Küsimused lasteaia lapsevanematele

- Kas pooldaksite Tilsa põhikooli 6-klassilisena jätkamist alates 1. septembrist 2024?

Ei poolda 6-klassiliseks minekut	Pooldan 6-klassiliseks minekut	Ei tea, ükskõik, ei vasta
19	1	0

- Kui olete otsustanud oma lapse panna Tilsi kooli, kas kooli 6-klassilisena jätkamine muudaks teie otsust? Kui jah, siis kuidas? Arvestatud on kõiki pakutud variante.

Läheb kindlasti Tilsi kooli	Ei lähe Tilsi kooli 6-klassiliseks mineku tõttu	Ei lähe Tilsi kooli liitklasside tõttu	Valime Võru	Valime mingi muu väikekooli
2	17	1	1	5

- Kui teie peres on praegu Tilsi põhikoolis õppivaid lapsi, siis kas kooli 6-klassilisena jätkamine muudaks teie koolivalikut teiste lasteaeda lõpetavate laste suhtes? Kui jah, siis millist kooli tõenäoliselt eelistaksite? Arvestatud on kõiki pakutud variante.

6-klassiliseks muutmise mõjutab koolivalikut ja see ei ole Tilsi	Ei mõjuta	Ei tea, ei vasta	Parksepa	Võru
10	2	6	9	2

- Kas kooli 6-klassilisena jätkamine mõjutaks Teie pere tulevikuotsuseid laiemalt? Kuidas? Arvestatud on kõiki pakutud variante.

Ei, ei tea	Jah, mõjutab	Ei paneks järgmisi lapsi Tils'i kooli	Kolin Põlva vallast ära	Transpordiprobleemid	töökoha muutus
4	17	11	8	4	5

- Kas kooli 6-klassilisena jätkamine mõjutaks teie arvates piirkonda laiemalt (nt elanikkonna heaolu, töökohad, õpilaste kaugemale kooli käimine jne)? Kui jah, siis palume tuua näiteid! Arvestatud on kõiki pakutud variante.

Ei mõjuta, ei tea	Mõjub	Töökohad, ettevõtted, majanduslik toimetulek	Kolimine, uusi peresid ei kooli juurde	Kogukonnaelu hääbumine	Põhikool jääb lõpetamata; nii laste kui vanemate vaimsed ja sotsiaalsed probleemid või stress	Ka lasteaia sulgemine
1	19	9	11	3	6	2

Küsitluse kokkuvõtteks

- 6-klassiliseks muutmist ei pooldata.
- Ka Laheda Külaseltsi 7. jaanuari 2024. a koosolekul selgus, et 33 kohalolijat soovis kooli 9-klassilisena jätkamist.
- Pooldatakse 9-klassilist kooli ja liitklasse 1.-2. kooliastmes.
- Keskmiselt sama palju, kui valitaks Põlvat, valitaks ka muid kohti.
- Eraldi mures ollakse haridusliku erivajadusega (HEV) laste pärast ja nende pärast, kes lihtsalt suurde klassi ei sobi. Muutused põhjustavad stressi nii lastel kui vanematel ja on neid, kes ei pruugi põhiharidust omandada.
- Mitmeid kordi räägitakse Põlva vallast äraolimisest ja lisanduvatest transpordiprobleemidest, vanemate töökoha muutusest.
- Just tärganud kogukonnaelule oleks kooli kui kogukonna pidepunkti kadumine suur kaotus.

Tsitaate lapsevanemate küsitlusest

Kas pooldaksite Tilsu põhikooli 6-klassilisena jätkamist alates 1. septembrist 2024?

- Ei. Exceli tabelis on vaid numbrid ja ma ei ole nõus, et laps vs betoon (vallamaja uus maja) jms. Kaotajaks jääb laps.
- Ei. 6-klassilisena teevad vanemad otsuse juba lapsed mitte siia lasteaeda panna ja sureb see armas koht üldse välja.
- Ei. Saan aru, et on kokkuhoid rahaliselt, aga laste suhtes on see terror.

Kuhu kooli läheks sel juhul Teie laps, kes õpib praegu 6.-8. klassis? Jätke täitmata, kui teil ei ole lapsi nendes klassides.

- Ei teagi, suur kool meile ei sobiks. Seega tuleks valik raske.
- Ei kujuta ette, kuhu teda vastu võetakse ja kus tema õpivõimekust arvestatakse, sest suures klassis ta hakkama ei saa. Kooli valik oleks suur probleem.

Kui teie peres on praegu 1.-5. klassis õppivaid lapsi – kas kooli 6-klassilisena jätkamine muudaks teie koolivalikut nende suhtes? Kui jah, siis millist kooli tõenäoliselt eelistaksite?

- Eelistan 9-klassilist kooli. Pole soovi solgutada last iga paari aasta järel teise kooli. Tean seda enda kogemusest, et raske on kohaneda uue kooliga ja seda enam, kui laps on puudega.
- Pettunud Põlva vallavalitsuse otsustes. Iga laps on väärtus ja võimalik, et hääletame jalgadega ehk lahkume siit vallast. Ei arva, et mujal on parem, aga väärtushinnangud on erinevad.
- Kui lapsed lähevad juba enne põhikooli lõppu mujale, muutuvad pere logistika trajektoorid. Küllastame vähem Tilsa poodi, raamatukogu, kooli, osaleme vähem kogukonnaelus.
- Laps, kellel on kohanemiskasutused, ei pruugi teises koolis enam toime tulla.

Kas kooli 6-klassilisena jätkamine mõjutaks Teie pere tulevikuotsuseid laiemalt? Kuidas?

- Viin kõik lapsed mujale kooli ja koliks siit külast minema.
- Tühjad hooned, süsteemi kadunud lapsed...
- Kool sai valitud selle pärast, et koolis on vähem lapsi ja ka klassides. Minu laps ei saa hakkama koolis, kus klassis käib 20+ õpilast, siis peaks ta käima erikoolis.
- Peaksime vahetama perega elukohta, kus oleks töökohti ja kool elukoha lähedal.

- **Kas kooli 6-klassilisena jätkamine mõjutaks teie arvates piirkonda laiemalt, nt elanikkonna heaolu, töökohad, õpilaste kaugemale kooli käimine jne? Kui jah, siis palume tuua näiteid!**
- Väikesed maakoolid on väga olulised uute noorte perede elukoha valikul, piirkonna elujõulisuse, turvatunde loomisel. On palju peresid, kes valivad just väikekoole, lapse vaimse arengu ja õpivõime pärast. Samuti on kool tähtis eestluse, eesti keele ja kultuuri arengu ellujäämisel. Kui kaob kool, hääbub ka elu antud kogukonnas. Paljud lapsed ei jõuaks enam kooli - oleks n-ö kadunud. Puudub kooli võimekus jälgida neid lapsi, kes ei vaimustu koolist.
- Kindlasti mõjutab: 1. Kool on kogukonna süda. 2. Noortelt võetakse ära võimalus otsustada, kus koolis soovivad käia. 3. Suur oht on, et mõne aasta pärast kaob ka 1. ja 2. kooliaste. Vanemad õed-vennad lähevad suurde kooli ja sellega võib kaasneda, et nooremad lapsed viiakse ka sinna kooli. 4. Kõik noored ei ole võimelised õppima suures klassis. 5. Erilised noored võivad saada koolikiusu alla ja neid ei märka keegi suures koolis. 6. Paljudel noortel jääks kahjuks haridustee katki.
- See mõjutab väga, kuna Tilsi kool on kogukonna keskpunkt. Kaovad töökohad, ruumid jäävad tühjaks, inimesed kolivad rohkem linnadesse. Paljud on kolinud siia, et panna oma laps just Tilsi kooli, kuna see kool on parim lapsele, kellele ei sobi suured klassid.
- Tänu koolile kolisime Tartust Tilsi külla, et lapsed ei peaks kaugemale kooli käima.

Ettepanekud ja küsimused vallale

- Kool jätkab 9-klassilisena.
- Oleme kahtleval seisukohal ühise juhtimise alla mineku kasude ja kokkuhoiu osas. Samas pooldame vallas ühist haridusasutuste haldusmehhanismi, nt söögihanked, menüüd, vahendite ostud jne.
- Meie ettepanekud kokkuhoiuks on lasteaia toomine kooliga ühte majja ning ka kooli ja lasteaia ühise juhtimise alla toomine. Vald küll tegi lasteaedade reformi ja soovis kõiki kohelda võrdselt, kuid Tilsis puhul oleks võinud läheneda siiski juhtumipõhiselt.
- Riigipoolne toetus on ajutine ja põhjustab otseselt koolide hääbumist ja sulgemist mõne aasta jooksul. Toetust ei anta, kui laste hulk koolis on juba liiga väike, mis juhtub väga tõenäoliselt, sest nagu küsitlus näitab, viiakse ka nooremad õed-vennad ära mujale.
- Tilsis kooli kõrval asub SA Tilsis Perekodu, mille lapsed käivad Tilsis koolis. Perekodusse saabuvad ja siin elavad lapsed, kelle jaoks on tähtis tähelepanu ja turvaline keskkond. Tilsis kool seda pakub ja tagada sarnane keskkond neile mujal on tunduvalt keerulisem.
- Kodulähedane kool loob sideme kodukohaga, siit saadakse sõbrad kogu eluks ja siia tullakse tagasi ning oluline osa selles on Tilsis koolil.

-
- Miks ei kaaluta kooli juurde õpilaskodu loomist? Tühjad või alakasutatud ruumid leiaks kasutust, tuleks juurde lapsi ja nendega koos ka raha. Kool on uurinud vajadust ja tausta piisavalt – vajadus on olemas.
  - Valla lapsi õpib teistes omavalitsustes päris palju ja nende pearaha läheb valla jaoks “kaotsi”. Saame aru, et sageli on sellised otsused seotud pereelu eripäradega, kuid on võimalus neid tagasi “võita”. Kas on küsitud nende käest, mida nad vajaksid, et tuua oma lapsed Põlva valla haridusasutustesse?
  - Kas on lisaks otsestele kooli pidamise kuludele arvatud ka koolivõrgu korrastamisega seotud kulusid lähi- ja kaugemas tulevikus? Kust võetakse nii palju väikeklasse ja spetsialiste? Lapsevanemate küsitlusest selgub, et on mitmeid lapsi, kes mujal liigituks nt Roosi kooli või väikeklassi õpilasteks, kuid Tilsis õpivad koos teistega.
  - Eelnevast küsimusest lähtudes – kas on tutvustatud lapsevanematele võimalust lapsi nt Põlva koolist väiksemasse õpikeskkonda tuua? Liigub ju koolibuss.
  - Oleme mures, et ühendkooli hoolekogus oleks väiksematest kohtadest nii väike esindus (1 inimene?), et selle arvamusega ei arvestata.

-
- Paneme tähele, et kogu haridusvõrgu korrastamise protsessi jooksul ei ole haridusvõrku kirjeldades toodud välja kahte vallas toimetavat erakooli. Miks? Need on osa valla haridusvõrgust, veel enam, üks nende populaarsuse põhjus on väga tõenäoliselt selles, et on lapsi, kelle vajadused on suuremates koolides täitmata.
  - Miks on sattunud nii-öelda löögi alla just Tilsa ja Ahja, aga mitte nt Vastse-Kuuste? Õpilaste arvud ei ole nii erinevad. Ja nt õpilasi ühe ametikoha kohta on Tilsa koolis rohkem kui Vastse-Kuustes, mis on ometigi efektiivsuse näitaja?
  - Soovitus võtta kogu teemat emotsioonidevabalt ei ole pädev. Kõik meile inimestena elus kallid ja olulised asjad on seotud emotsioonidega. On väga palju asju, mis on valikute küsimus (*tsitaat küsitlusest: betooni poole kaldu*). Ei nõustu valla valikutega, sest lapsed on meie tulevik. See, kuidas meie kohtleme praegu lapsi, määrab selle, kuidas nemad kohtlevad meid vanas eas. Kas soovime olla vanuritena hooldatavad suures võimlamöötu saalis? Ei või jah?

-
- Lisame siia küsimuse valla mainekujundusest. Millist mainet Põlva vald soovib? Kas lapse-, pere- ja haridussõbraliku valla mainet, kus arvestatakse kõigi vajadustega või... on Põlva valla eeskujuks Lääneranna vald?
  - Mida saame meie koolipere, vanemate ja kogukonnaliikmetena veel ära teha, et meie põhikool säiliks?
  - Kuidas jõuda selleni, et Põlva vald koos Põlva kooliga näeksid meid koostööpartnerite, mitte konkurentidena?

Tänne kuulamast!